

1944, august 30. [Londýn.] — Depeša čs. ministra zahraničia J. Masaryka čs. veľvyslanectvu v Moskve s pokynmi vo veci Slovenského národného povstania.

Tajné.

Ihned.

Ingr posílá všechny zprávy o situaci a o bojích na Slovensku Píkovi. Zároveň mu poslal instrukce, jakou pomoc žádáme od sovětského velení pro naše bojovníky na Slovensku. Žádáme Vás, abyste okamžitě požádal jménem čs. vlády sovětskou vládu o poskytnutí materiální a vojenské pomoci bojujícím jednotkám na Slovensku, zejména vyslání parašutistických jednotek, zaslání zbraní, munice, léčiv, bombardování spojů a objektů obsazených Němci atd. Toto všechno podle instrukcí daných Píkovi. Boje proti Němcům od včerejška začaly dobře, jde o to, aby se v nich mohlo intenzívně pokračovat. Proto pomoc Rudé armády je nepostrádatelná. Zároveň prosíme o intenzívní akci propagační, jak rozhlasem, tak letáky, povzbuzujícími lid slovenský k boji. Vláda vydá dnes provolání, které Vám hned pošleme.

Masaryk.

AMZV Praha. Depeše odeslané, 1944, čís. 2037 (Mos. 189). Nešifrovaný záznam (?) odeslanej depeše. Strojopisný priepis.

187

1944, august 30. [Londýn.] — Osnova zprávy čs. ministra národnej obrany gen. S. Ingra o pomoci Slovenskému národnému povstaniu, prednesenej na zasadnutí čs. vlády.

Mater. pomoc

a) z Ruska

— požadavky ze Slovenska dány do Moskvy již 24/7.

— nyní urgujeme dodání v Moskvě

— žádáme ze Slovenska oznámení dalších požadavků materiálních podle pořadí naléhavosti

b) z Anglie resp. od USA

nabídka britská a americká

— soudím, že po uvědomění Moskvy by se vláda měla oficiálně obrátit o mat. pomoc i na V. B. a USA.

Pomoc bojová

1. para — přes Píku žádost na sovět. velení, aby pro Slovensko byla uvolněna naše parabrigáda a případně sov. parajednotky

2. bombardování

podle známých už požadavků ze Slovenska a podle těch, které přijdou, žádat o bombardování Sověty

V. B.
USA.

3. *přímá součinnost*

žádost přes Píku na sov. velení o kooperaci *sov. vojsk se skupinou Talský*

Jiné:

1. Prohlášení vojenských a partyzánských jednotek a všech osob bojujících *proti Němcům a režimu* za součást resp. příslušníky regulérní, mezinárodně uznané *čs. armády*

2. *Komuniké čs. hl. vel.* o bojích čs. armády na Slovensku proti Němcům a režimu.

VHA Praha. Západ I, HV Londýn, 9/6/1. Koncept. Rukopis.

188

1944, august 30. [Londýn.]¹ — Pokyny a informácie čs. ministra NO gen. S. Ingra, zaslané rádiotelegraficky pplk. J. Golianovi v Banskej Bystrici ako odpoveď na hlásenie o započatí bojových povstaleckých akcií.

Ley:

1. Prohlaste se za součást čs. armády.²

Čs. vláda vydá prohlášení, že všechny složky bojující na čs. území proti Němcům, resp. Maďarsku, prohlašuje a uznává za součást regulérní čs. armády.

2. Jakmile dostaneme z Moskvy zprávu, dáme Vám informaci o rozsahu a způsobu sovětské pomoci.

3. Urgujeme v Moskvě urychlené dodání materiálu, který jste si vyžádali.

4. Předložte požadavek materiálu dalšího a uveďte pořadí naléhavosti.

5. Hlaste situaci polních jednotek, ať bychom mohli dojednat jejich kooperaci s vojsky sovětskými.

6. Hlaste cíle pro letecké bombardování.

7. Podávejte nám pravidelná hlášení o průběhu bojů.

Ingr.

VHA Praha. Západ I, HV Londýn, 9/6/1. Nešifrovaný záznam(?) odeslanej depeše. Strojopisný priepis. — „Za armádu lidu“, Praha 1960, s. 238.

¹ Pod textom je rukopisná poznámka „Odesláno Leyovi 30. 8. 1944“. Na inom zázname rádiogramu, textove celkom totožnom, je nadpis „Zpráva odeslaná na Slovensko dne 30. srpna 1944“; tento záznam je uložený v tom istom fasciklí. Odpis rádiogramu s označením „O“ (rádiost. „Oto“) má rovnaké znenie a má ten istý nadpis. (SÚA Praha, PMR-L, sign. Slov. nár. rada.) Z údajov vo zväzku slovenských odpisov depeší Londýn—Slovensko vyplýva, že zpráva bola odeslaná „Otovi“ a „Vítovi a Leyovi“. (Tamtiež, b S 40-3.)

² Ingr odoslal 28. 8. 1944 rádiostanici Oto pre Goliana nasledujúcu zprávu: „Ley: Považujeme za samozřejmé, že v okamžiku branného vystoupení se prohlásíte za součást československé armády, t. j. armády, která je mezinárodně uznána za spojeneckou.“ (SÚA Praha, PMR-L, sign. Slov. nár. rada.) V tom istom fasciklí je záznam označený ako „zpráva odeslaná na Slovensko dne 30. srpna 1944“ (rádiost. „O“): „Ley: Vzkaz od presidenta a vlády: Zahajte ihned aktivní boj proti něm. okupač. vojskům. Koordinujte akce voj. a partyz. pod jednotným velením. Sdělte ihned polit. ústředí.“ (Tamtiež.) — Citovaná Ingrova zpráva z 28. 8. 1944 je v slovenskom odpise datovaná 29. 8. 1944. (SÚA Praha, b S 40-3. Zprávy odeslané Otovi.)